

לפי לימור סון הר-מלך (עוצמה יהודית), ככל שהטיפול הוא מהיר ומוקדם יותר, יכולת השיקום גדולה יותר, וככל שהיצע הטיפול מצומצם וממושך יותר – יש חשש להחמרה בלתי-הפיכה במצב החולה.

ד"ר יובל רוה, מנהל מחלקת פסיכיאטרית לילד במשרד הבריאות, סיפר למרות שתוקצבו 32 מיטות וצוות סיעודי וטיפולי להפרעות אלו, 12 מהן – דווקא באזור המרכז – לא אוישו. הוא הדגיש כי במקומות שאוישו מיטות – הבעיה פחתה בצורה משמעותית. זמני ההמתנה לטיפול אשפוזי במרכז הארץ הוא כחצי שנה. רויטל אורדן, מנהלת המערך האמבולטורי בבריאות הנפש במשרד, הזהירה ממחסור בכוח אדם פסיכיאטרי המתמחה בהפרעות אלו.

פרופ' ישראל שטראוס, מנהל המערך הפסיכיאטרי ב"מעייני הישועה", הזהיר כי כ-10% מבני הנוער בארץ, נשים וגברים, סובלים מהפרעת אכילה, מעט-יותר מהשיעור העולמי. חומרת המחלה, כיוון שכ-20% מהנערות הסובלות ממנה – נפטרות. כ-80%-90% מהנערות הסובלות המחלה, חוו פגיעה מינית. הוא הדגיש את חובת הרגישות התרבותית בטיפול.

איריס בן יעקב, ממונת למניעת פגיעה במשרד החינוך, סיפרה על הנחיית מחנכים ויועצים לזהות סימנים להפרעות אלו, ולזמן את הורי התלמיד, והזהירה כי תלמידה הלוקה בהפרעה ואיננה מטופלת – עלולה לסחוף לכך נערות נוספות בכיתה.

לפי ד"ר אורנה אטיאס, מנהלת מרפאת אופק להפרעות אכילה של "כללית" במחוז דרום, לפי הספרות המקצועית כ-30% מנשים צעירות סובלות מהפרעה באכילה, אך בישראל כ-76% מבני הנוער עוסקים בדיאטה (שיא עולמי), וכ-10% מבני הנוער סובלים מהפרעות אכילה. כ-30% מהחולים סובלים ממחלה כרונית, עם פגיעה תפקודית קשה בכל תחומי ההתפתחות – גופני, כפוריות וצפיפות עצם, רגשי וסוציאלי.

היא הזהירה כי במגזר הדתי ועוד יותר במגזר החרדי – נמנעים פעמים רבות מלפנות לטיפול בהעדר טיפול רגיש תרבות ונסיגה במצב הרוחני, ולכן פונים מאוחר, במצבים קשים. המחלקה ב"מעייני הישועה" היא היחידה האישפוזית הדתית היחידה בעולם כיום, עם 14 מיטות, נותנת שרות לארץ ולעולם.

ויקי ריכטר ישראלי, נציגת עמותת "המסע שלנו - פורום משפחות מתמודדות עם הפרעות אכילה" הדגישה כי גם כפי שהיה בתקופת הקורונה, "מאז תחילת המלחמה ישנה עלייה של 77% בפניות לקבוצות התמיכה שהעמותה מפעילה. כיוון שזמן ההמתנה לטיפול עומד יותר מ-6 חודשים, ההורים הופכים לגורם הטיפולי העיקרי ונאלצים להתמודד לא רק עם הקושי בטיפול בילד חולה, אלא גם עם עלויות הטיפול הפרטי, שעומדות על יותר מ-6,000 שקלים בחודש. לצערנו, למרות שאנחנו מתריעים שוב ושוב, לא נעשה כל שינוי בעניין - והילדים שלנו לא מקבלים את הטיפול לו הם זקוקים. הגיע הזמן להפסיק לדבר - ולהתחיל להביא שינוי".

ע"פ תכנית משרד הבריאות מלפני כחצי שנה, במשרד אין מידע מדויק על מספר הלוקים בהפרעות אכילה, כיוון שחלק גדול מהאוכלוסייה הלוקה בהפרעות אלו אינו פונה לטיפול או שפונה לטיפול פרטי. על פי הערכות של אנשי המקצוע ועל פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על גודל האוכלוסייה בשנת 2020, עלה שהאומדן צריך להיות בין כ-41,270 לכ-55,030 בני אדם. אך נתון זה אינו כולל נשים מתחת לגיל 15 ומעל לגיל 24 או גברים. בקהילה הרפואית קיימת הסכמה כי שיעור הלוקות בהפרעות אלה בעולם המערבי בכלל ובישראל בפרט גדל והולך, וכיום התופעה קיימת אף בקרב קבוצות אוכלוסייה שלא סבלו ממנה עד כה. בעבר הפרעות אכילה היו שכיחות בישראל בקרב נשים יהודיות צעירות וחילוניות, ואילו כיום מספר הלוקים בהן גדל גם בקרב גברים, ערבים, חרדים ונשים מבוגרות שלקו במחלה בצעירותן. בנוסף, קיימות עדויות שבקרב הלוקים בהפרעות אכילה קיים שיעור גבוה של תחלואה כפולה - בעיקר עם הפרעות-אישיות וחרדה - לכן אין נתונים על מספר המאושפזים בגין הפרעות אכילה - לעומת מספר הלוקים בהפרעה זו ומאושפזים בגין הפרעות נפשיות אחרות הנלוות לה.

